

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Atskaite par dalību Eiropas Komisijas rīkotajā sanāksmē par Padomes Direktīvas par cūku aizsardzību 2008/120/EC īstenošanu:

28.01.2013., Brisele

Izskatāmais jautājums: par ES dalībvalstu cūku audzēšanas saimniecību gatavību jaunajām labturības prasībām no 01.01.2013

Sanāksmes mērķis iepazīstināt dalībvalstis ar situāciju direktīvas 2008/120/EC izpildē, kā arī dalībvalstīm pašām apmainīties ar informāciju un pieredzi par paveikto.

Ar oficiāliem ziņojumiem uzstājās lielākās cūkgaļas ražotājvalstis.

DG SANGO uzsver, ka Komisijas mērķis ir panākt vienādu direktīvas ievērošanu visās dalībvalstīs. Tiek ziņots, kāda būs tiesiskā kārtība pret dalībvalstīm, kurās direktīva pilnībā netiks ievērota. Visas valstis, kas nepilda direktīvu saņems no Komisijas vēstuli, uz kuru jāsniedz atbilde. Pēc atbildes saņemšanas Komisija varēs vērsties tiesā pret konkrēto dalībvalsti.

Dānijas lauksaimniecības un zivsaimniecības ministrijas pārstāve ziņo par situāciju un veiktajiem pasākumiem savā valstī. Dānija informāciju par savām saimniecībām iegūst ar veterinārārstu starpniecību, kā arī novembra mēnesī tika veikta telefoniska aptauja. Aptauja parādīja, ka starp mazajām saimniecībām gatavība bija 60% un lielajām 75%. Tiek prognozēts, ka uz 2013. gada sākumu direktīvu izpildīt nespēs vairs tikai 6% saimniecību. Komerčiāla rakstura ierobežojumus dāņi vēl neplāno ieviest.

Nīderlandes pārstāvis ziņoja, ka viņi savas valsts saimniecībām pagājušajā gadā izsūtījuši atgādinājuma vēstules un gada nogalē inspektori veikuši pārbaudes. Gatavību jauno prasību izpildei spēja uzrādīt 93% saimniecību. Holande plāno savā valstī neatbilstošajām saimniecībām piemērot naudas sodu, kuru aprēķinās pēc speciālas formulas, kurā tiks iekļauts sivēnu skaits.

Spānijas pārstāve ziņojuma sākumā norāda, ka viņu valstī raksturīga ir cūku turēšana ganībās jeb āra novietnēs. Tāpat viņa norāda, ka Spānija kā valsts šobrīd atrodas ļoti dziļā krīzē un ir praktiski neiespējami iegūt pilnvērtīgus datus par visā nozarē notiekošo. Taču viņi ir veikuši ļoti daudz saimniecību pārbaudi, līdz 2012.g. novembrim vairāk kā 100 tūkst., un secinājuši, ka visi cūku audzētāji direktīvas prasības nav vēl līdz galam nemaz izpratuši. Lielāka kārtība ir starp lielajām saimniecībām, ar sivēnmāšu skaitu virs 750. Saimniecībās, kurās netiks ievērotas prasības, tiks uzlikti dzīvnieku pārvietošanas liegumi un netiks izsniegtas vairs nekādas

izziņas un atļaujas. 1600 saimniecībām jau esot tādi uzlikti. Arī dzīvnieku pārvadātāji tiek kontrolēti un nav atļauts šīm saimniecībām fraktēt transportu.

Zviedru lauksaimnieku organizācijas pārstāve uzsvēra, ka visi mēs darbojamies vienā tirgū un nav pieļaujama no kādas dalībvalsts puses jauno prasību neizpilde. Tam piekrīt arī Anglija un uzdeva kategorisku jautājumu, kad tad Komisija sāks rīkoties. Atbilde bija, ka Spānija ir izraudzīta par pirmo pilotvalsti, kur tiks pieņemti kādi mēri un uzkrāta pieredze, kam sekos rīcība arī citās dalībvalstīs. Taču Komisijas pārstāve norādīja, ka daudziem lauksaimniekiem pietrūkstos pavisam nedaudz līdz prasību pilnai izpildei, tāpēc, kamēr viņi nonāks līdz šīm saimniecībām ar reāliem sodiem vai citu rīcību, lielākā daļa jau būs paspējuši visu izdarīt.

COPA-COGECA cūkgaļas grupas vadītājs Tavaresa kungs arī apstiprināja, ka COPA-COGECA vārdā aicina visiem būt solidāriem un ievērot direktīvas prasības. Taču tāpat viņš arī uzsvēra, ka ne viss ir atkarīgs bijis no pašiem cūku audzētājiem. Daudzi iekārtu piegādātāji esot centušies šo situāciju izmantot savā labā, kā rezultātā, sevišķi betona redeļu grīdas ir kļuvušas krietni dārgākas un pat laicīgi pasūtīt, ir bijis jāgaida un daudzi vēl tagad gaida uz to piegādi. Tāpat Tavaresa kungs ir nobažījies, ka līdz ar jauno noteikumu ieviešanu, var samazināties Eiropas kopējā cūkgaļas ražošana, kā rezultātā Eiropa var zaudēt savu vietu cūkgaļas pasaules tirgū.

Ļoti liela neapmierinātība bija to dalībvalstu vidū, kuras ir izpildījušas visas prasības. Anglijas pārstāvis veltīja plašu kritiku Eiropas Komisijai, ka nav normāli, ka par termiņu, par kura pienākšanu bija zināms jau pirms 10 gadiem, aktīva rīcība sākusies tikai pirms 6 mēnešiem.

Austrijas pārstāvis uzdeva jautājumu, kā ir ar produktu tirdzniecību? Komisija norādīja, ka nav tiešas saistības starp ražotājiem, pārstrādātājiem un tirgotājiem. Anglijas pārstāvis, gan norādīja, ka viņu valstī tirdzniecības tīkli ir pauduši apņēmību, ja nebūs zināmas precīzas ziņas par gaļas izcelsmi, tad atteiksies to pieņemt realizācijai.

Vērtējot sanāksmi kopumā, jāatzīst, ka tāda informācijas apmaiņa bija nepieciešama, tikai paliek jautājums, vai mums viss tika pateikts. Ļoti aizdomīgi, ka daudzām valstīm tieši pagājušā gada nogalē, pēdējos mēnešos, ir strauji pieaudzis pozitīvo saimniecību skaits. Kā piemēru var minēt Holandi, kur vēl pirms pusgada gatavība bija nedaudz virs 50%, bet tagad jau ir virs 90%.

Dzintars Veide

Paraksts